

สมการบัญชี

เข้าใจง่าย สไตล์ 3D!

รายวิชา การบัญชีเบื้องต้น
ผู้สอน นางสาววรรณ นาคศักดิ์
สาขาวิชาการบัญชี วิทยาลัยการอาชีพกระบี่

โลกของธุรกิจ

ธุรกิจ (Business) คือ
กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ
การผลิตสินค้าหรือบริการ
เพื่อก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน
และมีมูลค่าเป็น 'ตัวเงิน'

บัญชี คือเครื่องมือที่เราใช้บันทึก
“การแลกเปลี่ยน” เหล่านี้
เพื่อให้รู้ว่าธุรกิจของเรา
กำลังรุ่งหรือร่วง!

กฎทองคำขอการบัญชี

สินทรัพย์ = หนี้สิน + ส่วนของเจ้าของ

Assets = Liabilities + Owner's Equity (A = L + OE)

! สมการนี้ 'ต้องสมดุล' เสมอในทุกๆ วินาทีของธุรกิจ!

สินทรัพย์ (Assets) - ทรัพย์สินของเรา

ทรัพย์สินที่อยู่ในความควบคุมของกิจการ
ซึ่งคาดว่าจะให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

เงินสด

ลูกหนี้การค้า

เงินฝากธนาคาร

ที่ดิน อาคาร
และอุปกรณ์

หนี้สิน & ทุน - แหล่งที่มาของเงิน

หนี้สิน

ส่วนของ
เจ้าของ

หนี้สิน: ภาระผูกพันในปัจจุบัน
(Obligations to outsiders).
ต้องชำระคืนในอนาคต เช่น เจ้าหนี้การค้า, เงินกู้ยืม

ส่วนของเจ้าของ: ส่วนได้เสียคงเหลือ
(What truly belongs to the owner).
ทรัพย์สินที่เหลือหลังจากหักหนี้สินออกหมดแล้ว!

ขยายร่างสมการบัญชี (The Expanded Equation)

$$A = L + [\text{ทุน} + \text{รายได้} - \text{ค่าใช้จ่าย} - \text{ถอนใช้ส่วนตัว}]$$

💡 การขายสินค้า/บริการ (รายได้) ทำให้ทุนเพิ่ม!
ส่วนต้นทุน/ค่าน้ำค่าไฟ (ค่าใช้จ่าย) ทำให้ทุนลด!

Level 1: คำณวนพื้นฐาน (แบบไม่มีหนี้สิน)

scenario : ร้านช่างทองบริการ

Level 2: หาด่วนแปรที่หายไป (แบบมีหนี้สิน)

scenario : 'ร้านอัมบุญบริการ' มีสินทรัพย์รวม 1,255,000 บาท

สินทรัพย์รวม
(A) =
1,255,000
บาท

เจ้าหนี้การค้า 300,000	เงินกู้จำนวน 50,000
(หนี้สินรวม = 350,000)	

หนี้สิน (L)
350,000

$1,255,000 = 350,000 + OE$
ย้ายข้างสมการ: $OE = 1,255,000 - 350,000$
ส่วนของผู้เจ้าของ (OE) = 905,000 บาท

หัวใจสำคัญ: การวิเคราะห์รายการค้า (Transaction Physics)

การพิจารณาว่ารายการค้าที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อ
สินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ อย่างไร

งบบิด!

$$A = L + OE$$

ผลกระทบ
(Impact)

ทุกรายการค้า ต้องกระทบสมการอย่างน้อย 2 จุด (Dual Effect)
และเมื่อวิเคราะห์เสร็จ สมการต้องเป็นจริง ($A = L + OE$) เสมอ!

Matrix: 8 รูปแบบผลกระทบของรายการค้า

	รายการ	สินทรัพย์ (A)	หนี้สิน (L)	ส่วนของผู้ถือหุ้น (OE)
1	นำเงินสดมาลงทุน	↑	-	↑
2	ซื้ออุปกรณ์เป็นเงินสด	↑ และ ↓	-	-
3	ซื้อสินค้าเป็นเงินเชื่อ	↑	↑	-
4	จ่ายชำระหนี้	↓	↓	↑
5	รับรายได้ค่าบริการ	↑	-	↑
6	จ่ายค่าใช้จ่าย (ค่าน้ำ/ไฟ)	↓	-	↓

Level 3: ภารกิจ “สมชายบัตรเครดิต”

Step 1:
นายสมชายนำเงินสดมาลงทุน
2,000,000 บาท

Step 2: ซื้ออุปกรณ์ล้างรถ
500,000 บาท ด้วยเงินสด

Step 3: ซื้อวัสดุสิ้นเปลือง
50,000 บาท จ่ายเงินสดครั้งหนึ่ง
ที่เหลือค้างชำระ (เป็นหนี้!)

บทพิสูจน์ความสมดุล (The Ultimate Balance)

	สินทรัพย์ (เงินสด + อุปกรณ์ + วัสดุสิ้นเปลือง)	=	หนี้สิน (เจ้าหนี้) + ทุน
1	+2,000,000	=	0 + 2,000,000
2	-500,000 + 500,000	=	0 + 0
3	-25,000 + 50,000	=	+25,000 + 0
ยอดคงเหลือ: 1,475,000 + 500,000 + 50,000		=	25,000 + 2,000,000

สินทรัพย์รวม (2,025,000) =
หนี้สินและทุนรวม (2,025,000)
พอดีเป๊ะ!

บทสใหญ่: งบแสดงฐานะการเงิน (The Balance Sheet)

สมการบัญชี คือ “พิมพ์เขียว”
ของงบแสดงฐานะการเงิน (หรือ งบดุล)!
รายงานที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงฐานะทางก
ารเงินของกิจการ “ณ วันใดวันหนึ่ง”

ฝั่งซ้าย/บน

= สินทรัพย์

ฝั่งขวา/ล่าง =
หนี้สิน +
ส่วนของผู้ถือหุ้น

สรุปภารกิจ (Mission Accomplished!)

$A = L + OE$
คือกฎเหล็กที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้!

ทุกรายการค้า
มีผลกระทบแบบ
"Dual Effect" เสมอ!

สมการบัญชีที่สมดุล
จะนำไปสู่
"จบแสดงฐานะการเงิน"
ที่ถูกต้อง!

ยินดีด้วยนักเรียน ปวช.1 ทุกคน!
คุณผ่านด้านสมการบัญชีแล้ว!

โดย ครูวรรณ นาคศักดิ์